

סימן צ"ג

בדין: פלגש בזמן הזה במקום פריה ורביה

סב"ל דהואיל ואין כתובה לפילגש גם אין לה קידושין ודו"ק.

והרמב"ם בהלכות מלכים פרק ד. הלכה ד. וז"ל וכן לוקח מכל גבול ישראל

נשים ופלגשים נשים בכתובה וקידושין ופלגשים בלא כתובה ובלא קידושין אלא ביחוד בלבד קונה אותה ומותרת לו אבל ההדיוט אסור בפילגש אלא באמה העבריה בלבד אחר ייעוד עכ"ל מבואר דהרמב"ם פסק כמבואר שם בגמרא סנהדרין הנ"ל דפילגש בלא כתובה ובלא קידושין ואין סתירא מדברי הירושלמי דהתם נמי למ"ד דסב"ל דאין לפילגש כתובה הוא הדין דאין לה קידושין ודו"ק אבל לפי דעת שיירי קרבן צריך לומר דאיכא פלוגתא בין הבבלי והירושלמי דלכבלי אין לה כתובה ואין לה קידושין ולדעת הירושלמי לכו"ע אית לה קידושין.

ורש"י סוף פרשת חיי שרה (פרק כ"ה פסוק ו') ולבני הפלגשים וז"ל נשים בכתובה פלגשים בלא כתובה כדאמרין בסנהדרין כ"א בנשים ופלגשים דדוד עכ"ל והנה בגמ' סנהדרין איתא פלגשים בלא כתובה ובלא קידושין אפילו קידושין לא צריך ועיין הרמב"ן שם שהעיר על רש"י וז"ל ואין הדבר כן כי לא תקרא פילגש אלא כשהיא בלא קידושין כי הכתובה מדברי סופרים והגירסה בסנהדרין פילגש בלא כתובה וקידושין ע"ש הרי א"כ לומד הרמב"ן בדברי רש"י דסב"ל דפילגש בעי קידושין אבל לא כתובה ולהכי מקשי ליה מסוגיין דסנהדרין אבל אין הכרח דרש"י קיצר כדרכו והואיל ומציין הוא על הסוגיא בסנהדרין והתם איתא בלא כתובה ובלא קידושין וזו היא כוונת רש"י כדאמרין בסנהדרין ולא קשיא ולעולם גם לרש"י בפילגש לא בעי לא כתובה ולא קידושין ודו"ק (ועיין הרד"ק שם שמואל ב. פ"ה י"ג).

והרמב"ם פרק א. הלכות אישות הלכה ד. כתב קודם מתן תורה היה אדם פוגע אשה בשוק אם רצה הוא והיא נותן לה שכרה ובוועל אותה על אם הדרך והולך וזו

בס"ד מוש"ק פרשת מטות מסעי - כ"ט תמוז תשס"ד

לכבוד האי גברא יקירא א.ב.ע. שליט"א שלום רב,

שאלה: באתי בזה אודות שזה זמן רב שאין לו יחסי אישות עם אשתו מסיבות הלכתיות וגם מסרבת לקבל ג"פ והדבר מתארך שנים וקשה עיגונא דגברא ומה גם גדולה מזה שעדיין לא קיים מצוות פו"ר ומתקרבים ימים שאין בהם חפץ ושאל אס מותר לו ליחד פילגש מיוחדת לו וטובלת לנדתה ושומרת תורה ומצוות ככל בנות ישראל הכשרות וגם מה היא פילגש ופרטיה בהלכה.

תשובה: איתא בגמ' סנהדרין כ"א ע"א ויקח דוד עוד פלגשים ונשים מירושלים (שמואל ב. פ"ה פסוק י"ג) מאי נשים ומאי פלגשים, אמר רב יהודה אמר רב נשים בכתובה וקידושין ופלגשים בלא כתובה ובלא קידושין ע"כ הרי מבואר שם דפלגשים אין צורך לא בכתובה ולא בקידושין ע"ש.

ובירושלמי כתובות פרק ה. הלכה ב. איתא ואי זו היא אשה ואי זו היא פילגש רבי מאיר אומר אשה יש לה כתובה פילגש אין לה כתובה רבי יודה אומר אחת זו ואחת זו יש לה כתובה אשה יש לה כתובה ותנאי כתובה פילגש יש לה כתובה ואין לה תנאי כתובה ע"כ.

הרי מבואר מדברי הירושלמי דמשמע דכו"ע פילגש היא בקידושין אלא דנחלקו בענין כתובה אם יש לה או לא עיין שיירי קרבן שם שכן ביאר דברי הירושלמי הנ"ל.

אולם במראה הפנים שם על הירושלמי מבאר כך וז"ל אשה יש לה כתובה ופילגש אין לה כתובה ולא קידושין וכדאמרין בבלי פ"ב דסנהדרין דף כ"א נשים בכתובה וקידושין פלגשים בלא כתובה ובלא קידושין עכ"ל ע"ש הרי דלדעת רבי מאיר שהוא ת"ק